

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Inovatívne prístupy v spoločensky zodpovednom marketingu

Typ záverečnej práce: Habilitačná práca

Študijný odbor: 3.3.16 ekonomika a manažment podniku

Autor: Ing. Zdenka Musová, PhD.

Oponent: doc. Ing. Eva Hanuláková, PhD.

<p>1. Aktuálnosť zvolenej témy:</p>	<p>Habilitačná práca sa zaoberá zaujímavou, aktuálnou a predovšetkým prospešnou témou. Súčasne trendy v podnikateľskom prostredí totiž jasne naznačujú, že dnes už nie je postačujúce zaoberať sa len ekonomickou stránkou podnikania, ale je potrebné venovať pozornosť aj otázkam spoločenského a sociálneho charakteru. Samotné podnikanie má v súčasnosti zreteľný environmentálny či etický rozmer. Keďže marketing je podniková funkcia, ktorá má najbližšie k zákazníkom, uvedené aspekty podnikania nájdú práve tu najvýraznejšie uplatnenie. Dnešní zákazníci sú oveľa náročnejší než donedávna; sú vzdelanejší, ich očakávania voči praxi firiem smerujú k takému správaniu, ktoré je zodpovedné voči životnému prostrediu a spoločnosti. Uvedené skutočnosti vyžadujú, aby firmy zavádzali do svojej činnosti nové, moderné a inovatívne prístupy, ktoré prinesú efekty v podobe spomínaných javov v ich marketingovej praxi.</p> <p>Práve na uvedené skutočnosti poukazuje habilitantka vo svojej práci. Jej ambíciou je preskúmanie zodpovedných aspektov v marketingovom správaní firiem a ich využiteľnosti v praxi. Autorka sa pritom koncentruje na environmentálny a dobročinný marketing, pričom svoje tvrdenia a formulácie opiera o vlastný výskum a dlhoročné skúsenosti, ktoré podporila aj štúdiom zahraničných poznatkov.</p>
<p>2. Vhodnosť zvolených metód:</p>	<p>Jadro habilitačnej práce tvoria tri kapitoly, ktoré považujem za jej nosné časti. Všetky tieto tri časti na seba logicky nadväzujú, čím robia prácu prehľadnou a systematicky koncipovanou. Autorka tu postupuje od teoretických východísk riešenej problematiky (v 1. časti), ďalej sa venuje spotrebiteľskému vnímaniu uvedených aspektov podnikania a v 3. časti koncipuje návrhy zodpovedného správania podnikov v oblasti environmentu a taktiež sa zaoberá zodpovednosťou spotrebiteľov/zákazníkov. Habilitantka tak zvolila postup od všeobecného ku konkrétnemu, od teoretického k praktickému, čo podporilo logický charakter jednotlivých častí ako aj výpovednú hodnotu habilitačnej práce ako celku. V práci tak nachádzame rozpracovanú problematiku spoločenskej zodpovednosti v podnikaní a v marketingu, ktorá predstavuje bázu pre spracovanie ďalších - zodpovedných aspektov podnikania a marketingu. Na uvedené nadväzujú teoretické aspekty environmentálneho marketingu, ich podstata a základné charakteristiky. Dosiahnuté výsledky boli následne využité v ďalších častiach práce.</p>

	<p>Oceňujem skutočnosť, že autorka v práci uvádza názory, prístupy a pohľady od rôznych (domácich aj zahraničných) autorov, ktoré konfrontuje so svojimi vlastnými myšlienkami a postojmi k riešenej problematike.</p> <p>Vysoko pozitívne hodnotím aj prieskum, uvedený v 2. časti práce, ktorý vhodne dopĺňa existenciu podobných a už realizovaných prieskumov na Slovensku. Rovnako hodnotným sa javí druhý z realizovaných prieskumov so zameraním na skúmanie dobročinného marketingu. Poznatky z vlastného ako aj sekundárnych prieskumov využila autorka ako podklad pre vymedzenie základných požiadaviek na spoločensky zodpovedné správanie podnikov.</p> <p>Aj napriek vyššie uvedenej nespornej potrebe a dôležitosti takéhoto správania v praxi podnikov je však potrebné zdôrazniť, že vývoj podnikateľského prostredia častokrát so sebou prináša situácie a obdobia, kedy podniky zápasia o vlastnú existenciu, znižujú náklady, prepúšťajú a pod. Z tohto hľadiska by bolo vhodné, keby autorka tieto skutočnosti zohľadnila pri koncipovaní svojich návrhov. Návhly, uvedené v habilitačnej práci sú síce užitočné a určite aj v praxi realizovateľné, avšak za predpokladu optimálneho ekonomického vývoja a situácie na trhu. Pritom nedávna minulosť nás tvrdo presvedčila o nevyhnutnosti prežitia v čase hospodárskej krízy, keď podniky hľadali všetky možné spôsoby, ako sa udržať na trhu. Otázky dobročinnosti alebo iného prejavu spoločensky zodpovedného prístupu neboli v centre ich záujmu, resp. ak boli, tak len v obmedzenej miere. Na druhej strane by som ďalej tiež uvítala, keby autorka v práci viac zdôraznila aj ekonomický aspekt takéhoto správania s poukázaním na skutočnosť, že na spoločensky zodpovedné správanie podnikov nie je nevyhnutné vždy nazerať len ako na nákladovú položku, ale napr. tiež ako na podnikateľskú príležitosť.</p> <p>Celkovo tak návrhová časť pôsobí oproti ostatným častiam práce menej koncepčne. Vyššie uvedené by, podľa môjho názoru, podporilo aj naplnenie vedeckého cieľa, ktorý si autorka stanovila v habilitačnej práci. V súvislosti s týmto cieľom treba poukázať na tú časť jeho formulácie, ktorou je: "... analyzovať možnosti využívania..." (s. 147). Analyzovanie nemôže byť cieľom, ale je prostriedkom (metódou) vedúcim k dosiahnutiu stanoveného cieľa. Cieľom majú byť zámery, výstupy, zistenia a pod., ktoré chce autorka spracovaním habilitačnej práce dosiahnuť. Domnievam sa, že stanovený vedecký cieľ by obohatila a sprehľadnila aj jeho konkretizácia v podobe vedľajších cieľov, a to do troch skupín: teoretickej, praktickej a pedagogickej.</p> <p>Napriek uvedeným nedostatkom konštatujem naplnenie stanoveného vedeckého cieľa práce, k čomu prispelo aj vhodne zvolené vedecké inštrumentárium, o ktoré autorka opiera výstupy svojej habilitačnej práce. Autorka využila základné metódy vedeckej heuristiky - predovšetkým analýzu, syntézu, deskripciu a komparáciu. Bolo by vhodné, keby autorka tieto základné vedecké metódy doplnila o ďalšie, ktoré majú využiteľnosť pri tvorbe koncepcií pre skupinové generovanie nových ideí (napr. brainstorming), a to najmä v návrhovej časti.</p>
<p>3. Prínosy habilitačnej práce:</p>	<p>Pozitívne hodnotím prístup autorky k teoretickému rozpracovaniu riešenej habilitačnej práce. Práca tak, podľa môjho názoru, vyplnía biele miesta v skúmanej problematike, čím sa podieľa na jej</p>

	<p>kompletizácii a systemizácii.</p> <p>Z praktického hľadiska treba vyzdvihnúť najmä prieskumy, a napriek vyššie uvedeným pripomienkam aj odporúčania autorky pre potreby podnikovej a marketingovej praxe. Práci by však prospelo, keby sa autorka viac zamerala na identifikáciu prínosov (a teda motívov) zodpovedného podnikania a marketingu pre firmy, ktoré sú tu zúžené predovšetkým na oblasť konkurenčnej výhody.</p> <p>Za prínosné považujem riešenie spoločensky zodpovedného správania nielen na strane podnikov, ale tiež u spotrebiteľov/zákazníkov.</p> <p>Je tu takisto zrejмый prínos v pedagogickej rovine. Bolo by vhodné, keby autorky v práci tento efekt zreteľnejšie a širšie definovala, na základe čoho by boli komplexnosť prínosov práce a ich synergický efekt vo všetkých troch rovinách zreteľnejší.</p>
<p>4. Zhodnotenie publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitanta</p>	<p>Habilitačná práca nadväzuje na publikačnú, vedeckovýskumnú a pedagogickú činnosť autorky, je ich vyústením. Množstvo publikovaných prác, realizovaných projektov a vyučovaných predmetov poukazuje na dobrú orientáciu autorky v oblasti skúmanej problematiky a preukazuje jej dlhoročné skúsenosti s riešeným problémom. Výsledky a závery habilitačnej práce tvoria vhodnú bázu pre ďalšie skúmanie v tejto oblasti, jej publikovanie a prezentáciu tak v pedagogickom procese ako aj ostatnej odbornej verejnosti.</p>
<p>5. Otázky pre autora pri obhajobe práce:</p>	<p>1. V habilitačnej práci uvádzate: "Podniky..... Ak chcú uspieť v boji o zákazníka a udržať si stabilnú pozíciu na trhu, musia zdôrazňovať nielen ekonomické, ale aj spoločenské, environmentálne a sociálne hodnoty." (s. 116) Má toto tvrdenie všeobecnú platnosť aj v obdobiach, ktoré sú z hľadiska podnikania nepriaznivé, ako napr. počas hospodárskej krízy a pod.?</p> <p>2. Bližšie konkretizujte inovatívne aspekty oboch, Vami riešených prístupov v habilitačnej práci a ich prínos(y) z hľadiska ekonomicky efektívneho podnikania.</p> <p>3. Ako hodnotíte environmentálne vedomie slovenskej verejnosti v porovnaní so situáciou v ostatných európskych krajinách? Aké nástroje, postupy a/alebo aktivity realizované na úrovni (1) štátu a (2) na úrovni firiem by, podľa Vášho názoru podporili motiváciu slovenskej verejnosti realizovať environmentálne zodpovedné správanie (spotrebiteľské aj vo všeobecnosti)?</p>
<p>6. Záverečné odporúčanie k návrhu udelenia vedecko-pedagogického titulu:</p>	<p>Predložená habilitačná práca je napísaná na dobrej úrovni. Autorka v nej preukázala schopnosť vedecky pracovať, svoje tvorivé schopnosti a predpoklady pre systematickú prácu. Jej doterajšia publikačná, vedeckovýskumná a pedagogická činnosť je dobrým predpokladom pre pokračovanie v ďalšom kvalifikačnom raste.</p> <p>Na základe predloženej habilitačnej práce a po jej úspešnej obhajobe navrhujem udeliť vedecko - pedagogický titul „docent" v študijnom odbore: 3.3.16. ekonomika a manažment podniku.</p>

